

With the Editor's Respectful Compliments
TO His Excellency The
EKO AKETE.

IWE IROHIN OSOSE.

VOL. I, No. 1. SATURDAY JULY 15, 1922. THREEPENCE.

Editor:—ADEOYE DENIGA,

Office: 24, Williams Street,

P.O. Box 286

Lagos, Nigeria.

ASAN-SILE NI OWO GBIGBA RE.

Eko.	Ilu miran ni Nigeria.	Ilu Okere.
Odun kan 12/-	13/-	14/-
Oṣu mefa 6/-	6/6d.	7/-
Oṣu mefa 3/-	3/6d.	4/-

È fi owo ati Letter: rangi si Editor

GBOHUN-GBOHUN.

A gbo pe a se Ipade kan ni Hopesi ni oṣu kejilegoun oṣu June to koja ninu eyiti a so oluun pataki to mu wa bere si siṣe Iwe-irohin yi. Awon Bokinni to wa si Ipade na si li fayotayo gba oro yi, awon si jeje lati ran wa lowo. Eniti a fi se Alakoso Ipade na ni *Iwan Musa Amede* to ropo Ogbeni Herbert Macaulay "Kininun Onibudo" eniti iba se Alaga Ipade na, sugbon ti ko le wa nitoripe o fe si die, ninu awon to wa ni iwonyi, awon Ogbeni Gbidamosi Dabiri, Dasi Laniyan, Saka Bakare Muisinon, Mumoney Ammasaun (kekore). Awon Ogbeni Raji Tade ati G. F. Oriyeye soro isiri pelu Alaga papa.

A ki Iya-ahu Ajiesinni aya *Governor* wa kabo niti dide to tun pada de sarin wa lati Ilu Oba ni oṣu kedegun oṣu June tokoja nigbati oṣu *Abeni* de.

Ile Ejo Nla gba isinni lati ibere oṣu yi titi de ibere oṣu *October* to nbo; sugbon a o mase awon ejo ti koba totun to be lekakan titi isinni na yio fi tan.

Ninu awon iwe-irohin ti a rika lati ilu Oyimbo wa ni lolo yi, a ri pe iye awon Olo to nfe ko Aya ati awon Aya to nfe ko Olo ni ile ejo won le ni igberun enia !!!

A gbo pe oyimbo agba *Cloti Olopa* pe totun-tosi awon Janma Musuluni ni June 22, o si se atunse ti ede-koyede to ti wa larin won, nipa yiyin eniti ti yio mu gbowo ni *Mesajasi Jumo*. Opelopo agbo ti o nda kakiri ni usisiyi fun 144 ihon pe odun Ileya usunso tosi. Ihin kan ni pe awon Ijo Africa (*African Communion*) pe awon Ijo C.M.S. (*Anglican Communion*) lejo fon etu ti a gbo pe awon Ijo C.M.S. bu won nipa ti Eke Isin *Christ* ninu iwe-irohin won kan ti odun 1921 (*Synod Report, 1921*). A gbo pe Ogbeni J. Egerton Shyngle amchin, ni awon Ijo Africa na gba.

ELEKO "OMO" GOMINA.

Irufo oro yi ni a le lo ni odun 1919 lehin igbati Gomina Olofa guele sibi niyo kejo oju August odun na, nigbati a gbo pe a yoda fun Esgubayi Eleko ompalade lati lo ki Gomina wa titun yi ni ile Oba. A gbo pe Gomina yo mo Eleko ati Erela to ba lo, lobe tojepe a sope Eleko bi sayo o si wifun Gomina pe "Jo, fi mi se omu" a si so pe Gomina fi esi pe "Mo wa lati dabo bo e ati gbogbo awon enia re" logan a si tun wipe Gomina tun fi bayelayo so fun Erela pe ki o goko to aya on lo; ikini na si ladun tobe ti ko si enikenti to le rope lai pe lo titi ohun kan le sefe ti yio mu gbun-gbun-gbun wa sarin Eleko ati Gomina. Ohun na sefe ninu odun kan na ti Gomina de a si da Eleko duro; sugbon lehin opolopo ebe irepo de. Ewe, ede-loyede koro... an be sile ninu odun 1920 to nipon tobe ti Ijoba fi lo ghin si Eleko patapata; eyi mu ibanuje pupo wa sarin ara lu, opolopo ajo si ni a se pe ki ina Gomina le tutu si iwa ti a wipe Eleko hu to bi Ijoba ninu yi, sugbon o di eti; ko si iwe-irohin kan ni igboro ileyi tabi ni ibomiran bi ilu Oyinbo, bi awon iwe-irohin ti a npe ni *West Africa* ati *African World* ti ko dasi oro yi tan, sugbon pabo ni. A toro gafara lowo Gomina wa fun iranti ti a se se, nipa oro tin so pe o ba Eleko so niyo kinni pe on wa lati dabo bo o ati awon enia re, ko si fi tori eyi dari ese ni Eleko omo re yi, ko si so fun pe "Ekeji Keba," ni eyi gege bi ede wa; sugbon "Ekeji yo je aje-nje-tan." "Bi a ba fi owo otun na omo o fi owo ou fa mora." Eleko ko lagbara kan, ko ni Akafihini kan ko ni Alabo kan lehin Ijoba Gesi Omunire. Ninomi a ni irati pe Gomina wa "Okunrin koko bojo" ki yio fi Esgubayi Eleko "Omo" re "I'ekun pajẹ."

IGBIMO IJOBA.

Enia pupo ni ko mo nkan kan nipa Ijoba lu wa yi; be ni abẹ Ijoba na ni awon wa, ko si Ijoba kan faye yi ti ko ni Igbimo. Gbogbo lu enia dadu ti o wa, ki Oyinbo to de arin awon, awon ni Igbimo; awon si ni Ijoba awon, gege bi awa ti ni Ijoba ni etekusu Eko yi pelu Igbimo ni Iga Idungaran, ki Oyinbo to ta asa si ilu yi, Ijoba ati Igbimo enia dadu ni, Apogbon pelu boloba ba se iwe majamu ki awon to ta asa si ni yi.

Nigbati Dosumu fi owo si iwe fun Oba Oyinbo, Ijoba lu yi di ti Oyinbo, sugbon Dosumu ko fi se onile torẹ fun Oba Oyinbo ninu iwe na.

Ijoba Oyinbo bre Eke misisiyi, o di odun mokalelogota, o din oju kan.

Igbimo Ijoba mejọ Posa ni akose—o npe awon ni.—"Executive Council," "Legislative Council," Sugbon Iori, Igbimo Ijoba ni npe Ijoba—o npe awon ni.—"Executive Council," "Legislative Council," "Municipal Board," "Municipal Council."

IKINI:—"Executive Council," Eyi ni Igbimo Ijoba ti o nba Onidajo Agba pade ni Ile Oba, tabi ni Ile Ejo nigbati Gomina titun ba de; awon ni o si nje ki Gomina na ki o bura pe eni yio se eto, on yio toju ilu, on yio si se Oju Oba lu Oyinbo gege bi o ti to, lai se imele, tabi atosi; on ki yio si fi ise tabi ipo Gomina fi se egbe tabi keta fun enikenti.

Igbimo yi fo ni ase lati yo oye Oba onipo giga bi awon ba se aidara, awon ni ma nba Gomina gbero gbogbo nkan fo kan Ijoba papa.

IKINI:—"Legislative Council," Eyi ni Igbimo Ijoba ti o nba Gomina se Ofin lu fun wa, ni Eko nibi, ati gbogbo lu ti awon ti wa faye Eko ni igba ti awon fi ta asa—Gege bi Leke, Agbadarigi, ati Gbereko ni awon. Ofin awonyi ni awon npe ni Odinasi. Sugbon lu ti Ijoba Oyinbo ko ta asa si, ti o kan je pe Ijoba Oyinbo ndabo bo awon, gege bi Abokuta, Ibadan, Oyo, Ilo Sekiri, iru lu awonyi, Igbimo yi ko ni ase lati se Ofin fun awon, Gomina nikan fo npace Ofin fun awon. Ofin awonyi ni awon npe ni Proklamejon, ni lolo yi, gbogbo lu awonyi pelu Eko ti lu jara, Ofin Odinasi ni awon lo jale misisiyi titi de Ibirin ati titi de Kalaba. Aye lu jara, lu awon Hausa nikan ni Gomina npe Proklamejon fun misisiyi.

Igbimo "Legislative Council" yi ni Igbimo ti Ijoba Oyinbo ti agba enia dadu si, bi awon Kapin Davies, Omo Ojoba, Alafia James Johnson, Ogbeni Perio, Kirisi a le bi Oju, Dokita Randell, Ajasa, Loya Moore Bokini, Ologbe Dokita Johnson, ti o jalasi ni lu, Oyinbo ni lolo yi.—[J.]—ati I. B. Nwon se iba ti awon nipa lati se fun lu wa; nitori Gomina fo nyan awon awonyi si ni Igbimo Ijoba lati se Oju lu, nitori Gomina re pe nwon mo lu dara dara, nwon mo nkan to dara fun lu, ati pe gbogbo lu fi okan tan awon. Sugbon lu ko lo nyan awon sibe. Nwon ko le ni omunira kege bi eniti gbogbo lu nyan sibe, be ni nwon ko le se re fa, bi nwon ba re fo ti ko wo fun lu—Gomina le pe o wa jemu, ko sofun fa pe "Obe yi ko dun, Gomina, gbe kuro nbi?"

Sibe sibe, Ofin ti awon ba se, ni Igbimo yi, abẹ ge e! Af bi lu ba se iwe nipe ki Oba lu Ijoba ko lati fi ese si.

Igbimo yi ti ni ase ti lori Owo-llu, lati ma bojoto Ijoba gege bi nwon ti nna Owo-llu P'ododun, ki llu ma ba da gbesie, tabi ki Ijoba ma ba na Owo-llu ni inakuna. Sugbon ni Q'dun 'kejo 'okoja, Gomina Lugard mu ase itoju Owo-llu kuro lowo Igbimo yi, on nikan pelu eti re ni nna gbogbo Owo-llu ni yi gege bi o ti wa u. Ibi ti llu yi ti nna ogorun-oke Poun P'odun ki Lugard to de, nwon nna adotalerugba-oke Poun P'odun nisisiyi ni llu wa yi, beni llu ko ni gna ninu Igbimo kankan ti o le igbe pe inakuna ni eyi.

Sugbon Gomina ti o wa nisisiyi, ti nwon npe ni Klifodi, o nfe yi nkan yi pada fun ore llu, Ighin ti Ohuwa pelu Sogulu Loya Giga papa mo awon ara Saro, ati Gambe, ati Akra ni Ilu-Oyinbo ti nwon se Iwe si Oba Oyinbo nipa Lord Milner ti o je Sekiteri Ataju-Ilu ti Ijoba pe akoko to ki Ijoba Oyinbo fun Ilu wa ni ominira die ki a le ba ma yan enia fun ara wa sinu Igbimo-Ilu, ki awa na si ma ni gnu die ninu oro Owo-Ilu lati mo bi Ijoba ti ma na owo na si, nitiri awa To nda owo na.

Nisisiyi, o ti pe osu meta ti Gomina Klifodi ti jeje pe on o yi kan yi pada fun ore Ilu, sugbon koi ti se e, nitiri o so ni Igbimo pe on fe ko Iwe si Ilu Oyinbo lati gba ase Oba Oyinbo.

Nigbati Ijoba ba jeje nkan iru nwoniyi, o dara ki a duro titi nwon fi ma ileri nwon se, ki a to so dajudaju pe nkan na a se, nitiri nwon ma ni akoko pupu fi ro mu nwon wa bi nkan na ti ma gun si, ba o ti ma wo si, ki nwon to dawo le e lati se e. Nigba mirar, ibi ti nwon ro o wo, nibe lo ma ku si.

Emi ko mo kini se ti Gomina yi ko gba ase wa nigbati o nbo wa si Eko ni osu keta ti o kaja—Ti o fi Ilu Oyinbo silu, o de Eko na, ki o to ko Iwe lo gba ase. Boya o fe wa so fun wa na, ki a fi eti gbo ki a to fi owo ba a. Eyi ni mo ro o si. Awa ko ti le so bi Gomina yi yio se, nitiri o se se de ni, a ko si ti ba a lo po fun odun mejji lera lera. Sugbon gege bi o ti so pe on fe tun Igbimo yi se, ti o ba se be e, a je ipleshe daradara fun Igbimo Ijoba Ilu yi ni ojo ti ko pe.

A ko le ko ile kan tan ni tjo kansoso, die die ni a nto nkan—Gomina Klifodi fe se Igbimo titun, o si fe ki Ilu Eko, Akete ogbon, ko na yan enia dudu meta fun ara nwon, sinu Igbimo yi lati ma je ojo Ilu, ati lati ma la Gomina loye gege bi nkan ti nlo ni Ilu, ati lati ma so bi Ijoba ti nna Owo-Ilu lododun, ati lati ma ran Gomina lowo lati ma se Olu, ati lati ma je ki Gomina mo bi nkan ti nlo si ni Ilu. Enikan le wipe eyi ko dara? Afi apa, afi obaluje, afi eniti o nwa ipo fun ara re sugbon ti ko ni ife Ilu yi laya re, tabi ti ko wa ore Ilu wa yi.

IKETA:—"Municipal Board" Eyiti gbogbo ya mo dara dara nipa owo-omi, ati owo-simentu, ati oin Ilo kiko. Ni Ilu ti oju nwon la, ti nwon si mo iwe dara dara, nwon ko je gba iru Municipal ti a ni l'Eko nibi, ni ijo kan pelu abo; nitiri eniti o ba san owo onlu, on ni o ni lati da orin. Ilu loni lati toju owo-llu, ati lati yan enia nigun merin Ilu si Igbimo-Ilu, nigbati Ilu na ba ndawe tara si apo Ilu, ti Ilu na nran owo-ile, owo-omi, ati owo-ori, Municipal ti Eko wa nibi, ko yato si Igbimo-Ijoba, beni o ye ki o je Igbimo-Ilu tara. O di igba meji ti nwon ji owo-Ilu ni Municipal ti Eko nibi. Nigbati Municipal wa ni Ile Santana, nwon ji Adotalerugba Pounun owo-Ilu lo rawu-rawu. Ni kope yi, nwon tun ji nkan bi Ojilugba Pounun lo. Sugbon nwon ko tose ole na si ikankan ninu awon omo tiwa ti nwon nise nibe. A gba awon ko. Sibe sibe, Ilu padanu owo yi, nkan bi Edogbata Pounun owo-llu. Municipal je nkan dara dara ni Ilu, bi Igbimo na ba wa Iwo Ilu, ki Ilu si nyan gbogbo igun merin Ilu sibe gege bi nwon ti nse ni Ilu gbogbo ti oju nwon la. Ilu wo l'owa Faiye yi, ti ko le toju owo ara re? Kosi.

IKERIN:—"Nigerian Council." Gomina Lugard l'oda eyi silu ni odun 'kejo 'okoja; ni akoko ti Amaga, Itumo Igbimo yi ko ye emi; ko si da mi loju ba o ye awon Ijoba tikalarawon a ko tile mo se ti nwon yan fun Igbimo yi, sugbon o daju pe, Igbimo yi ko se ise kobo-kan fun Ilu wa ni gbogbo odun mejo ti o kaja. O si da emi loju gbangbo pe Gomina Klifodi ti o wa l' Eko nisisiyi ko mo itumo Igbimo yi, o si ri pe ko je Igbimo ti o dara fun Ilu wa, nitiri na o da imoran lati pa Igbimo yi re, o si fe se Igbimo nla kan fun gbogbo Nigeria ti Ilu Eko a ma yan Enia dudu meta si. Kalaba a ma yan enia kan, Oyinbo ati Enia dudu a je enia inarundelogoji ti yio ma pade ni Igbimo yi. Gege bi eyi ti ma dara si, tabi abuku ti yio wa nbe, awon ti o gbon nisi inu ero, nwon dorikodo. Awon oyinbo oniowo ti so pe enikan so so ko to lati se ojo fun awon Parakoyi Oyinbo ti awon wa ni Ilu yi ni Igbimo iru eyi ti Gomina gbero lati da silu.

Awa ti oro kan papa, a joko, a nworan, a si nse ira a! o di igba ti okun ba fun wa Igrun, ki a to bere si ke bi aguntan to so omo re nu.

Bi nkan Ilu ba ti nlo si, enyin yio ma gbo ninu Iwe yi.

HERBERT MACAULAY, C.B.

Kirsten Hall,

June 30, 1922.

ILE OGBON

Oriki wonyi "Eko Akete, Ile Ogbon. Arodeede na ja, Olomi sa lebelebe la fi fun Eko, a ko si mo eniti o fun u ni oriki to wo bayi. Sughon kosi eniti o le wipe beko ni oro ti, nigbati a ba usoro Eko ibase nigba aye awon baba wa tabi nigba isinsiyi.

Kosi ilu ti ki ndu lati je aniani Eko, ibase nipa ise tabi owo ise, nitoto ni awon ilu miran wa ni igberiko re sughon ko si eyiti o ni okiki ati oruko re.

Ohun to mu wa lati bere si se iwe-irohin yi lede wa ni fan ati ma so ohun ti o ba sele lase nibi ati mbouniran lede wa fun aniani awon ara se olo ka ede Gesi ti a fi nko opolopo iwe irohin to wa larin wa ninin.

A ni ireti pe awon onife wa ni dadu, ni funfun, ki yio ko lati ran wa lowo fun ise nlanla ti a fi ran wa yi.

KABIYESI.

Ninu oshu toloja awon Janma Musulami fi "Waye" kan ranse si Igbakeji Oba fun siso wo si Akowe agba Oga awon Gomina nilu Oyinbo lati Oba Oba "King" yo fun irantisi ojo ibi re to bo si ijoketa oju na. Ogbeni Adam Animasawun Akowe awon Janma, lafi "Waye" na ran si Ijoba nibi. Ede Waye na lo wa nisale yi.

Kabiyesi! Gbogbo awa Imale to wa labẹ Asia nym l' Eko nibi, lokunrin, lobinrin, lomode, lagba, lo ba nyan yo fun ayajo Ojo ibi nym ti a nse ariya re loni.

Aseyi samodun,

Kabiyesi.

Baba Adini,

Imam Braimah,

Ratibi Imam Abasi,

Mumuni Animasawun,

Ali Balogun,

Abiru Oki—Balogun

GOVERNMENT HOUSE NEWS. IROHIN TI ILE-QBA

Ni Monday, 12th June, Gomina, Olu-ola pelu awon abesere pada bo si Eko lati Abeokuta: a pe Akowe-agba ti Ijoba si apeje nile-oba.

Ni Tuesday, 13th June, Gomina, Olu-ola, pelu Akowe-agba ti Ijoba jowo motor lo si apapa lati lo be jamba ti ojo se si irin oko-ile ati ona ibe wo.

Ni Wednesday, 14th June, a pe Adele Aghowobode, Oloja, si apeje nile oba.

Ni Thursday, 15th June, aya Gomina, Iya-abo Klifodi, oloye C. B. E. gunle si Eko lati ion oko Abins; A. S. Collard, Ekerin, oloye C. B. C. V. O. ati Seriki C. Gibb ati ogbani Firth pelu aya re de sile oba.

Ni Saturday, 17th June, C. Gibb, Seriki fi ile oba silẹ o si lo si Ibadan.

Ni Monday 19th June, a pe awon Gbajumo wonyi si apeje nile Oba :-

Akupo Ijoba, Oloja, ati aya re (Mrs. MacGregor) Olori Ise Onisegun ati Ise Imototo ti Ijoba, Oloja, Wright, Bada, Akowe oran ilu.

Ni ijo ose 25th June Ajele Olu-Ola ati aya re lo sin ni Church Aguda pelu Atokun won. A pe Akowe Oran Ilu, Oloja, si apeje nile Oba.

ADDRESS OF WELCOME TO CAPTAIN W. A. ROSS, C.M.G. OF IBADAN.

(Translated from English)

IWE-IYESI.

Iwe-iyesi ti awon omọ Africa onise-oba to wa ninu ise ilu ni Ibadan fi ki W. A. Ross, Bada, oloye C.M.G. kabọ, ni ijo 15 oshu March, 1922, ni gbangban ile-ojo ti Ibadan.

Eni-ola,

Awa to kowe yi ti a je omọ Africa onise-oba fun ise ilu ti Ibadan, ni igberiko Qyo, fi towo towo ati iba-buruburu ba o yo, fun igbega ti Oba King Alaiye-luwa gbe o ga, nipa oye C.M.G. to fi da o lola.

Eyiye je eri si ayin ati oye re fun ise re, ati pe toyinbo tena dadun ni eyi kua loju to dum mo, fun sise-nlele, ti o se titi o fi de ipo ula yi.

Ninu gbogbo iwa re lofi je baba fun wa, gbogbo wa lasi mo bi iwa re ti wan ni to, ati bi a ti ni tieloran si gbogbo imoran re ati ayan ati ife to ni fun awa omọ abe re.

Kosi ẹnti iwa rẹ kowọ fun, ibase ẹnu isẹ, tabi bi baba ọmọ nile.

A dape dide to de ba wa ni alafia, a si ntoro ẹmi gigan ati anfani fun o, ati pe ki o le ma pele ninu ọta gẹgẹ bi baba wa. A ki yio gbagbe azurere rẹ si wa.

A juba, o.

- (Sgd) C. K. Crankson
J. Fredk Sidney Haulissen
H. L. Justus
D. L. Alabi
D. L. Oyegbade
S. B. Alkinola
W. Obazee
E. Victor Watson
N. Sunmolu Oke
S. F. Oloko
S. A. Adeniyi
J. M. Ogunniyi
R. Omitade

REPLY TO THE ADDRESS OF WELCOME.

(Translated from English)

ẸSÌ

Mo dape lowo gbogbo nyan fun Iwe-iyesi ti e fun mi yi, nipati oye C.M.G. ti a fi da mi lola; mo si tun dape lakotan, fun gbogbo ẹyin boṣinni ti e wa ninu isẹ ilu ti e fi aiseṣeṣe siṣe.

Ọla ti a da mi je ọla ti Igberiko yi: Ninu Iwe-irohin-isẹ ọdọdun ti mo ko, mo ranti pe mo so ti isẹ ribiribi ti e se, fun Ajele pe, kosi isẹ kan ti o ro yin loju lati se, ibase lohin igbati akoko-isẹ ba ti koja.

Mo si gbo pe Ajele soro rere si eyi, o si niki a dape lowo nyan lopolopo.

Mo tanpa pe Igberiko yi yio di ke-nke-ke-nke laipe, a ti pe a o si ma te siwaju ju ti atelinwa ko, owo wa nlo siwaju, mo si le sopeka si Igberiko miran to ngbadun "araromi" ti awa ngbadun sihin.

Loju mi, a da bi ẹbi alayo, adura mi si nipa ki a le ma je be titi.

IYAWO-DUN-LOŞINGIN.

Ogbeni William Jonathan Kaye, B.A. gbe Omidan Joko Jibowu ni Iyawo ni Breadfruit Church, nibi ni Thursday, ijo kefa oṣu yi.

Ogbeni William Jonathan Kaye, je oga Ie-iwe giga ti Abeokuta, (Abeokuta Grammar School) si ko iwe ni ile yi, ati ni ilu Saro.

Omidan Joko Jibowu, je ọmọ Ogbeni S. A. Jibowu ati aya rẹ, (Mrs. Jibowu) o ko iwe ni Abeokuta, ati ni ilu Oba, o si ja fafa ninu ẹko; o ti je oga Ie-iwe giga awon obinrin ni Abeokuta (Girls' high school) ni igbakan ri: gẹgẹ bi England Lady, o fi mimorin te opolope awon egbe rẹ ti won je England Lady ni ara.

Ogbeni S. A. Jibowu, ẹnti o gba oye F.V.C. F.I.G.C.M. je Alara-gbayida ninu duru tito: Ni akoko to je organiat Bethel Church nibi igi to te ninu duru kokere, pelupelu nigbati o fi te Coronation Anthem (Zadok the Priest) ni duru ni Church yi, ni odun 1904, nigbati a se ti Igbaade Oba King Edward keje.

AJO KI DUN KA GBAGBE ILE.

LATI QWỌ E. A. AKINTAN.

Aṣa kan wa larin awon ewe wa, papa larin awon ọdọ-mokunrin pe bi o ti je pe awon ki fi ede Yoruba siṣe tabi awon ki lo o ni "office", nitorina awon ko ri idi ohun ti awon iba ma fi ka a, awon gbagbe pe ede Yoruba je ede Iya won, ede ti a fi bi won. Ire wo ni o wa ninu ki a nla lo ede ti ilu omiran, ki a si gbagbe ede ti ilu ẹni.

Bi o ti won ki ọmọ-yoruba kan ti le pe to ni ilu-ajeji, bi o ba pe titi yio wa si ile, bi o ba si gbagbe ede Iya rẹ ti o ni ede-iede ni on ma so, iya rẹ yio je e. Enikeni ti ko nani ede-ila rẹ je ẹnti ko fẹran ilu rẹ. eyiti awon oyinbo ape ni "traitor", nitorina tani yio ma gbo ohun-rara, tabi ori-ilu iya rẹ tabi ti baba rẹ ti ori rẹ ko ni wale.

Ẹ je ki a ma gba eruka ti nkan ti o ba je ti ilu wa lesẹ. Awon oyinbo ka ede wa si, awon si nfe lati mo o, awon mo pe orile-ede kan ni awa je ninu aye, awon si mura lati ko ara won ati ọmọ won ni ede wa. Awon oyinbo ti o wa larin wa, awon nyo suti ẹni si wa nigbati a nlo ede ti won nigba-gbogbo ti a ko si ka ede tiwa si Ninu ọṣe yi, bi a ti bere lati ma te iwe irohin tiwa ni ede wa, o ye ki a gba eruka ti i lesẹ nipa pe ki a nra, ra, a ko si ma ka a loṣeṣe.

"A ti ri opolopo ninu wa ti o ti nka Iwe-irohin ti ede oyinbo, fun won ni a le wi bayi pe. "Ajo ki dun ka gbagbe ile."

Eyin. Ara Ilu Mi Qwon;

Enu mi ko le so bi inu mi ti nikan dun to nigbati mo gbo pe Ogbeni wa Adeoye Deniga gbalero lati ma se iwe irohin bi iru Eyi ni igboro Eko wa, imoran yi je eyiti o dara pupo, o si ye ki olukuluku Eniti o ba pe ara re ni omu ibile fi tayotayo ma ka iru iwe irohin bayi yala ni ile tabi ni idale. O je ohun pupo lati ri pe opolopo awon enia wa ko bikita lati maka iwe ti ede ilu ti a gbe bi wa si; ni ti ede Gesi lo ro won lorun; eyi je ohun itiju pupo nitoripe awon Oyinbo papa ngbindanwo lati le ka ede ti ile wa, apara ati yeye ni awon Oyinbo si ni wa se nigbati won ba nri wa ti a ako nkan ti ile wa silẹ, ti a si ngba ti won se.

Iwe Irohin gege bi iru eyi je ohun pataki ti enia ko gbodo ma sai maka, papa ni ode Eko-wa yi, nitoripe awa ara Eko le so abuja oro gege bi oro wa kan ti so wipe:—

"Awon ara Eko a ma ri ki won to so, sugbon usokun lo wopo."

Awon orisirisi iwe irohin lo nbe ni ode Eko, sugbon ede edede ni a fi nko won, ti o si je pe eniti ko ba le ka won, oluware ko mo ohun ti o nlo ni ilu re, boya oluwa re ni anfani ati le ka iwe ti ede ilu re. Opolopo ohun ni a si ti gbe sọnu nipa aitele ni iru iwe bayi; pupo ninu awon enire wa lo si ti di eni-igbagbe nipa aisi iru iwe irohin bayi; e je ka wo eni wa kan ti o koja lo si ile aiyeraye ni loloyi, ti o je pe nigbati o ku, ti iru iwe wa yi ko ba so pupo nipa igbese aye re sugbon ti o je pe iwe irohin Oyinbo ni a fi so oro re die beni nigbati oluware mbe ni arin wa ede ti ilu wa ni o fi nkorin ti ghogbo wa si gbadun re ki iku to ja gba mo wa lowo, oluware Begbaji; ha! enyin ara ilu daro, iku sika, eyi je ki oriki yi wa ti enu mi pe:—

Iku pi bi eni pana

Oba eru jeje fun eni buburu,

Itura awon alare,

Isimi fun eni re,

Nitorina mo be ghogbo eyin ara ilu mi lati fi tayotayo gba iwe yi, eni ti ko ba si ni itara si iwe na, nje oluware ko ni ife ilu re lokan ati pe enia be ko si fe ilosiwaju awon iran re.

ISAAC B. THOMAS.

Ilu Eko,

June 28, 1922.

KI L'EWURE SE?

Ni lowolowo yi ni emi pelu ore mi kan nsoro lo nipa awon eran ti olopa nko lode eyiti awon oluwa won ima fi owo gba pada. Ore mi na dahun, o ni, "Kini awon eran ti olopa nko yi se?" Mo si da a lohun pe "Awon eran ko desẹ, awon ti o nsin won ni esu nse." Ore mi na tun bere lowo mi pe, "O ti ri ti awon ti o nsin eran ni esu nse?" Mo ni kini eran mo, lati igba awon baba wa, (akoko yi ko sa jo igba lailai) ni awon eran ma nje lode, oju ko si la nigbana bi isisiyi, wahala opolopo ni ilaju sa ma nnu wa; Ore mi tun bere pe, "Nje Ijoba ni ki awon olopa ma mu won lori ile ti won ko te?" Mo si tun dahun pe, "Gege bi opolopo ninu awon wole-wole ti wi, won ni Ijoba ko fun awon olopa ni ase lati ma mu won lori ile ti won ko te, bi olopa ba mu won, adabowo ara tiwon ni won ise. Ore mi na sa le bere oro pupo, o tun bi mi lere pe "Awon eran wnyi nba ile je ni, abi nwon nse nkankan ni ti o fi di ogun pe awon nle won kakiri?" Mo je ba ore mi yi ja nitori iyonu re po gidigidi, sugbon o kunle wura, o si be mi pe, "Se a ti se nnonu larin ara wa pe olunkohun ti o ba ru emikeni nina

wa loju, ki a ma fi ye ara wa." "Be-sa-ti-e-ni", ni esi ti mo fun ore mi oniyyin. Nigbati o ni mi ni iran majemu ti a jojo se yi, lina mi te bi efo ti a ti gbo, mo si fi idihin si ibere re pe. "Bi awon keke-Motor ba nig lori awon ile ti Ijoba te, awon ko te ki awon eran ma di won lowo nipa pe ko gbe won saba, tabi ko doju won dele, nitorina ni won se ni ki won ma mu won, awon olowa won ni lati fi owo digba won. Nibe ni ore mi na buserin gba-gba-gba, o ni "Ohun oja si ma ri lode Eko si ko." Mo si so fun ore mi pe eyi na ni o pa o lerin be, o ni "Iyoo ko to pa eni lerin." Bi o ba ti awon olopa ati awon eran ni opopo ita, eran a pa elin, anu awon eran yio si se o." Ore mi si tun wipe, "Kini a ti ma se ti awon olopa ti o mu eran lori ile eyiti Ijoba ko te si? Mo si da lohun pe. "Afi ba Ijoba ba kilu pe won ko ni ki won mu eran lori ile ti won ko te." Ore ni si dabun pe "Owo ti won ngba lowo awon eleran ko dun ni bi wahala ti won ni won se ki won to le ri eran papa gba, bi enia kan ba wa ni baalegangan tabi Lahaji ti owo olopa ba ti te eran re, a gbe pe oluware ni lati lo si Olowogbowo lati lo wo bi eran na wa nibe, nitori nibe ni won ma nko won lo na, bi o ba ri i nibe, on yio si gba patako kekere kan nibe, eyi ni o ma mi lo si Ita Tinubu, lhin na won o wa san owo, (iti se Olowogbowo ni won ma san owo.) "Jo, elo ni won san ri." Mo ni "Bi won ba mu eran kan fun odidi ojo kan, ti o ba di ojo keji, won o gba egbatin (2)-i lowo eleran; egbaji (1)-i fun ipamọ re ni Olowogbowo, ati egbaji (1)-i fun inawo onje re di ojo keji." "Nje bi eleran ko ba wa gba won ni Olowogbowo, kini Ijoba ma ti se eran wony?" Mo si da ore mi out-fittoti yi lohun pe, "Nwon a ko won lo si Ikoyi nibe ni eleran ma lo wo eran won, bi o ba ri won nibe yio san owo bakanna ati bi eleran ba ko, tabi ti idiwo kan ba wa fun a ti ko le lo gba eran na titi, kini awon ma ti se awon eran wony?" Mo si dabun pe mo tanna pe awon eran ti won ko ba gba di ti Ijoba. Sugbon ohun pataki ti mo ri muu gbo gbo oro yi ni pe, ki Ijoba ma sai ma ro ti awon otosi enia kan wa, otori eran sisan je irawo kan fun won, olowo lori ti o ri aye ati sin eran ko si." Nigbana ni ore mi geye bi ise re, fi esi bayi pe, "Nigbati Ijoba ti bere si gba oro yi, won kout fe dawo duro mo, nitori. "Ajede ki je okan ko siwo." Nire ni ma wa da lohun pe "Obio ni owo yen sugbon tani Ijoba, bikose awa papa, Oyinbo nikan ko ni o nse Ijoba, eyiti awa papa ose nibe ko kere, bi a badi mo omeran a mo o."

E. A. AKINTAN.

Advertisements.

IPOLOWO OJA.

—:—

Elder Dempster & Co., Ltd.

Awon egbe oyinbo yi je awon oloko ti ntu awon ero lesi Calabar, Gold Coast, Saro, England ati awon ilu miran, esose ni won ngba ero, oko won dabi afin, owo won si mo niba. He ise won wa ni Shingbeti, Eko.

A. Herschell & Co., Ltd.

Awon oyinbo onisowo yi nranse oja lina enia lati Ilu Oyinbo, oja wa n tete nde. E ko we si won ni Ita Breadfruit, Eko P.O. Box 459, Tel No. 228.

W. A. Dawodu & Co.

Onisowo yi nta orisirisi Motor Cars ati Bicycles o si mo won tunse. Owo oja ati ti ise won ko le enia sehin; bere re ni Daddy Alaja, Eko.

Oga Ni Doherty.

J. H. Doherty "Atari Ajanaku" ninu awon onisowo gbigbale nibi, ni aso alarabara nile owo re ni Alakoro, owo won roju.

C. W. S.

Awọ oyinbo Onisowo yi ni orisirisi oja nile owo won ni Shingbeti, Owo po o ni won nta won.

Banuso ma b'enia so!

A nta Iwe Oyinmomo yi ni C. M. S. Bookshop nibi, kebo megin pere ni okokan (4d.)

Bere ni C. M. S. Bookshop, Eko.